

HUBKOVÁ NATURA 2000

NATURA 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie. Hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie európskeho prírodného bohatstva – najvzácnejších a najohrozenejších biotopov¹ a druhov na území štátov EÚ. Sústavu NATURA 2000 tvoria **chránené vtáchie územia** vyhlásované s cieľom ochrany vtáctva a **územia európskeho významu** s cieľom ochrany ostatných vzácných a ohrozených rastlinných a živočíšnych druhov a ich biotopov. O zaradení územia do sústavy NATURA 2000 rozhoduje Európska komisia, ktorá územia vyberá z predložených návrhov jednotlivých členských krajín.

ÚZEMIE EURÓPSKEHO VÝZNAMU HUBKOVÁ

Pohľad na časť komplexu ÚEV Hubková z lokality Miháliková

Identifikačný kód: SKUEV0205

Rozloha: 2796, 71 ha

Nadmorská výška: 180 – 378 m n. m.

Kraj: Prešovský

Okres: Humenné

Katastrálne územie: Brestov, Gruzovce, Humenné, Kochanovce nad Laborcom, Ľubiša, Nižné Ladičkovce, Ohradzany, Slovenská Volová, Sopkovce, Udavské, Veľopolie

PRÍRODNÉ POMERY

Navrhované územie európskeho významu Hubková sa rozprestiera severne nad mestom Humenné a siaha až k obciam Nižné Ladičkovce a Sopkovce. Východne sa jeho hranica tiahne skoro rovnobežne s vodným tokom Laborec, až po jeho sútoku s bočným prítokom riečky Ľubiška, kde sa stáča na západ k obci Ohradzany a odtiaľ sa stáča smerom na juhovýchod späť k mestu Humenné. Najvyšším bodom v navrhovanom území európskeho významu Hubková je kóta Petočová s nadmorskou výškou 378 m n. m.

Navrhované územie európskeho významu Hubková patrí z väčšej časti do orografického celku Ondavská vrchovina, len v južnej časti okrajovo zasahuje aj do Beskydského predhoria.

Podľa relatívnej výškovej členitosti predmetné územie predstavuje z väčsnej časti pahorkatinový, len mierne vrchovinový, stredne členitý reliéf. Spadá do teplej klimatickej oblasti, do okrsku teplého, mierne vlhkého, s chladnou zimou.

Geologické podložie územia tvoria prevažne horniny kriedy a paleogénu vonkajších Karpát, a to hlavne pieskovce, ílovce a zlepence. Z pôdnich typov sa v území vyskytujú hlavne kambizeme modálne a kultizemne nasýtené zo zvetralín pieskovcovo – ílovcových hornín, menej pararendziny a nasýtené pseudogleje.

Územie predstavuje zachovalé ukážky porastov buka a porastové zmesy buka s inými drevinami, hlavne cennými listnatými drevinami. Najviac územia pokrývajú lesy listnaté (85% územia), menej lesy zmiešané (10%). Zvyšok územia zaberajú vlhké lúky a pastviny, mezofilné trávnaté porasty. V lesných porastoch dominujú spoločenstvá bučín. K najrozšírenejším skupinám

Rybniček Hubková

Zátišie v poraste

¹ prírodný životný priestor charakterizovaný určitými vonkajšími podmienkami a súborom v ňom žijúcich organizmov (rastlín a živočíchov)

Šafran karpatský
(*Crocus heuffelianus*)

R osnička zelená
(*Hyla arborea*)

Prilbovka dlholistá
(*Cephalanthera longifolia*)

lesných typov patria typické bučiny (*Fagetum typicum*). Zachovalosť týchto lesných spoločenstiev má vplyv na širokú biodiverzitu rastlinných a živočíšnych druhov. Charakter a zachovalosť územia vytvára vynikajúce podmienky aj pre veľké množstvo vzácných druhov vtáctva. Zo vzácnejších vtáčích druhov sa v území vyskytuje orol krikľavý (*Aquila pomarina*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), ďateľ čierny (*Dryocopus martius*), či ďateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*).

Okrem druhov európskeho významu sa v území vyskytujú aj mnohé druhy rastlín a živočíchov národného významu. Zo živočíšnych druhov sú to napríklad vretenica obyčajná (*Vipera berus*), salamandra škvŕnitá (*Salamandra salamandra*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), užovka stromová (*Elaphe longissima*), ako aj väčšie množstvo netopierov. Z rastlinných druhov národného významu sú to napríklad vstavačovec Fuchsov (*Dactylorhiza fuchsii*), vstavačovec májový (*Dactylorhiza majalis*), šafran karpatský (*Crocus heuffelianus*), prilbovka biela (*Cephalanthera damasonium*), či prilbovka dlholistá (*Cephalanthera longifolia*).

Sova lesná (*Strix aluco*)

NEGATÍVNE VPLYVY

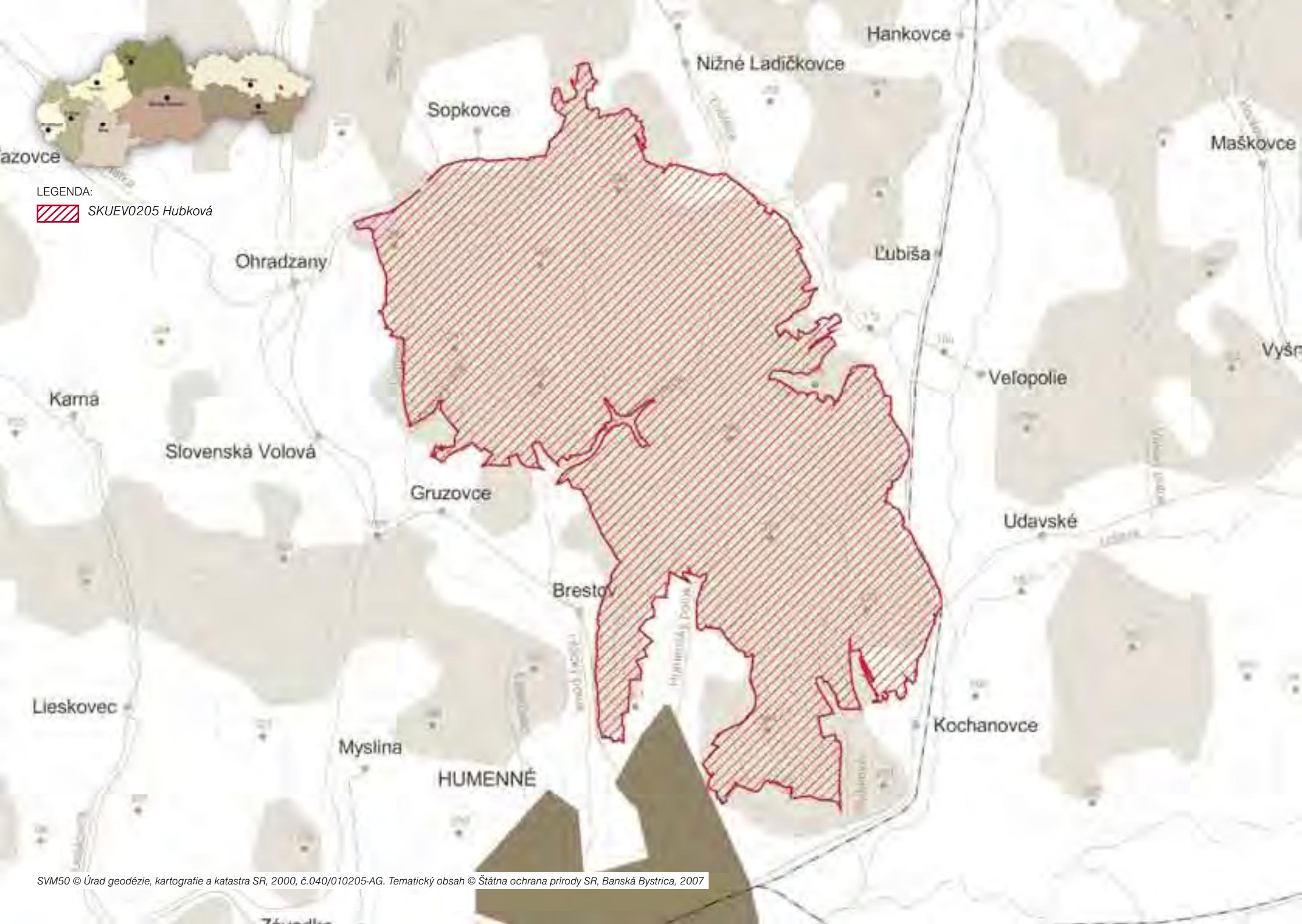
Významný vplyv na biotopy a druhy v tomto navrhovanom území európskeho významu má predovšetkým lesnícka činnosť, pri ktorej dochádza k likvidácii pôvodných prírodných lesov s následným zalesňovaním s nepôvodnými drevinami (smrek, borovica, smrekovec). Ďalší negatívny vplyv v lesných porastoch predstavuje výstavba zväžnic na nestabilnom flyšovom podloží, čím dochádza k nadmernej pôdnej a vodnej erózii, ako aj neusmernená vyššia návštěvnosť územia spojená so zakladaním ohnísk, hlavne v blízkosti mesta Humenné.

Užovka obojková
(*Natrix natrix*)

Modlivka zelená
(*Mantis religiosa*) pri párení

Pohľad na časť komplexu ÚEV Hubková z lokality Miháliková

OCHRANA ÚZEMIA

Každé územie európskeho významu sa po schválení Národného zoznamu navrhovaných ÚEV vládou SR (17.3.2004) považuje za chránené územie. Je to štadium tzv. **predbežnej ochrany**, ktorej cieľom je zabezpečiť, aby sa stav európsky významných druhov a biotopov v území nezhoršoval. Toto obdobie môže trvať až 9 rokov, pričom počas prvých 3 rokov je národný zoznam posudzovaný v Európskej komisii a dochádza k definitívному výberu územia do sústavy NATURA 2000 a do maximálne ďalších 6 rokov dôjde k vyhláseniu územia. Predbežná ochrana je realizovaná prostredníctvom stupňov ochrany uvedených v národnom zozname. Podrobný zoznam parciel so zaradením k príslušnému stupňu ochrany pre ÚEV Hubková, ako aj všetky ďalšie informácie o sústave NATURA 2000 na Slovensku nájdete na www.sopsr.sk/natura.

Stupeň ochrany. Podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny je územná ochrana na Slovensku diferencovaná podľa stupňov ochrany. Najmenšie obmedzenia v prospech ochrany prírody predstavuje 1. stupeň (platí na celom území SR), najprísnejší je 5. stupeň (o. i. záhľava zákaz pohybu mimo vyznačených turistických chodníkov, zberu plodov a rušenia pokoja v záujme prítomných živočíchov a samozrejme vylučuje hospodársku činnosť). V prípade zónovania územia, jednotlivým zónam zodpovedajú príslušné stupne ochrany (zábra A = 5. stupeň, zóna B = 4. stupeň, zóna C = 3. stupeň, zóna D = 2. stupeň. 1. stupeň nemá pridelenú zónu).

Hrebeňová časť, lokalita Petočová

STAROSTLIVOSŤ O ÚZEMIE

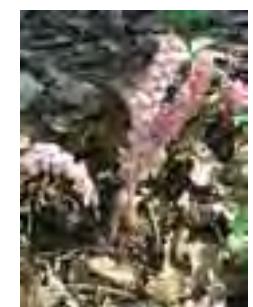
Medzi odporúčané spôsoby obhospodarovania územia patria:

v lesných porastoch:

- maximalizovať používanie podrastového a výberkového hospodárskeho spôsobu a naopak, minimalizovať používanie holorubného spôsobu hospodárenia,
- zvyšovať rubnú dobu a predĺžiť obnovnú dobu lesných porastov s cieľom vytvorenia prirodzenej vekovej štruktúry porastov a podpory prirodzenej obnovy lesa,
- zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov, postupne znižovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín,
- minimalizovať budovanie nových lesných ciest,
- v porastoch ponechať dutinové stromy a všetky suché stojace stromy (vhodné hniezdne biotopy pre všetky dutinové hniezdiče),
- optimalizovať ekologické podmienky v bylinnej etáži (presvetľovaním porastu) z dôvodu výskytu chránených alebo ohrozených druhov rastlín,
- odstraňovať inváznych druhov rastlín,

Salamandra škvrtitá
(*Salamandra salamandra*)

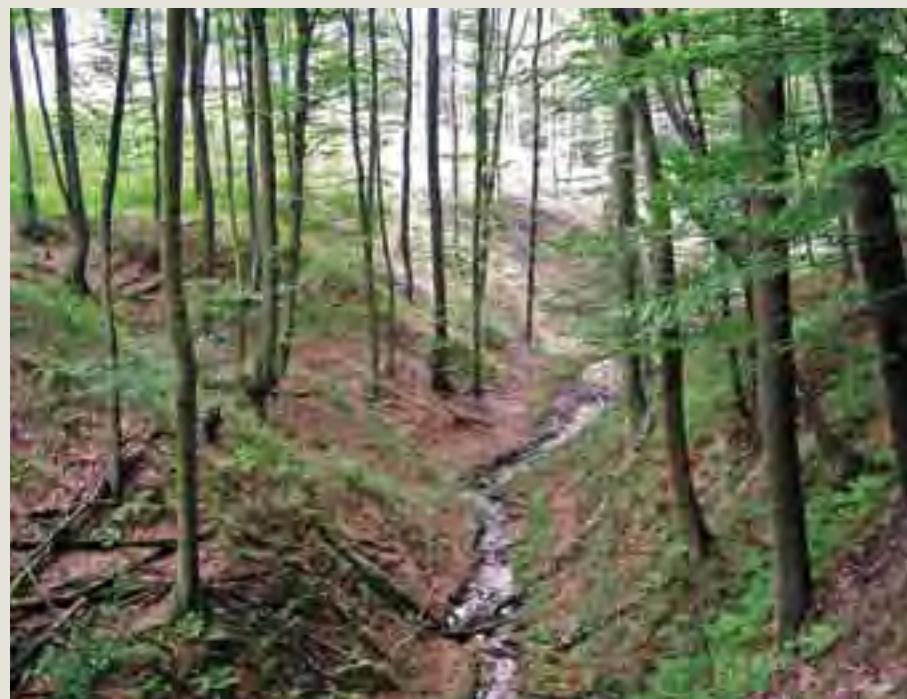
Zubovník šupinatý
(*Lathraea squamaria*)

na nelesných biotopoch:

- podpora tradičného spôsobu obhospodarovania na lúkach a pasienkoch,
- zamedzenie sukcesného zarastania lúk a pasienkov výrubom náletových drevín a krov na trvalých trávnych porastoch,
- extenzívne prepásanie, resp. každoročné kosenie s následným odstránením pokosenej biomasy na trvalých trávnych porastov.

ZOZNAM BIOTOPOV EURÓPSKEHO VÝZNAMU V ÚZEMÍ

Typ biotopu	Kód NATURA 2000 (* prioritné biotopy)
Prirodzené a poloprirodzené travinno-bylinné biotopy	
Nížinné a podhorské kosné lúky	6510
Lesné biotopy	
Kyslomilné bukové lesy	9110
Bukové a jedľové kvetnaté lesy	9130
Lužné vŕbovo-topoľové a jelšové lesy	91E0*

??? biotop

ZOZNAM DRUHOV EURÓPSKEHO VÝZNAMU V ÚZEMÍ

Skupina Slovenský názov	Vedecký názov (* prioritné druhy)	
Vyššie rastliny črevičník papučkový	<i>Cypripedium calceolus</i>	
Chrobáky bystruška potočná fúzač alpský fuzáč veľký roháč obyčajný	<i>Carabus variolosus</i> <i>*Rosalia alpina</i> <i>Cerambyx cerdo</i> <i>Lucanus cervus</i>	
Motýle spriadač kostihojový	<i>*Callimorpha quadripunctaria</i>	Črevičník papučkový (<i>Cypripedium calceolus</i>)
Rypy plž zlatistý (vrchovský)	<i>Sabanejewia aurata</i>	
Obojživelníky kunka žltobruchá mlok karpatský	<i>Bombina variegata</i> <i>Triturus montandoni</i>	
Cicavce – netopiere netopier brvitý netopier čierny/ uchaňa čierna netopier obyčajný	<i>Myotis emarginatus</i> <i>Barbastella barbastellus</i> <i>Myotis myotis</i>	Kunka žltobruchá (<i>Bombina variegata</i>)
Cicavce – šelmy vlk dravý vydra riečna	<i>*Canis lupus</i> <i>Lutra lutra</i>	
<i>Ropucha bradavičná</i> (<i>Bufo bufo</i>)		
<i>Vlk dravý</i> (<i>Canis lupus</i>)		

KONTAKTNÉ ADRESY

ISBN 978-80-89310-35-7

Štátna ochrana prírody SR
Správa Správa CHKO Východné Karpaty
Duchnovičova 535, 068 01 Medzilaborce
tel.: (057) 748 02 91
fax: (057) 748 02 92
e-mail: v.karpaty@sopsr.sk

www.sopsr.sk/natura

Autori fotografií: © Z. Argalášová, © D. Baláž, © M. Dubás, © A. Macková, © M. Mina, © Š. Pčola,
© J. Platko, © I. Zubaľová

Odborný text: Správa CHKO Východné Karpaty

Tento informačný materiál vydala ŠOP SR v rámci projektu Optimalizácia komunikácie a informovania o chránených územiach zaradených do sústavy Natura 2000, ktorý je spolufinancovaný Európskou úniou.

Foto na obálke:

predná strana – Územie európskeho významu Hubková, črevičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*)
zadná strana – šafran karpatský (*Crocus heuffelianus*)

